

**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo
Iurisdictionum, Iudiciorum, & Criminum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CXVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96538](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96538)

Et quomodo ex prædictis appareant resoluta ea, que supra in contrarium fuerunt adducta, tamē spe- cialiter respondendo dico, primum non ob stare, quia dicitur de Alexandro, non dicatur respectu domini Scipionis a sententia appellatum, ut supra dictum fuit, sequitur, quod ex commisso executionis sententia non dicitur aliquid appellatione pēdere attentam, quia respectu sententiæ, cuius executio commissa non dicitur appellatum, & p̄nr̄ inhibito iudicis appellanti proceditur ad eam appellationis, seu querelæ commissam, & non ultra, & propterea non dicitur extendi quoad sententiā, quatenus fuit lata ad fauorem do. Scipionis, ex quo ab illa nō dicitur eo respectu appellatum. Et si in dubio faciens actū intelligitur solum uelle illum facere, quatenus hēt ius faciendi, & non ultra, arg. eorum, que habentur per Bar. Alex. & alios in l. si domus, in ff. de lega. 1. f. nā extra eam iudici delegato commissam ipse dicitur priuatus, & non ut iudex exercere potest, arg. l. eum, qui, ff. de iudi. c. l. extra territorium, in ff. eo. tit. ¶ In d. i. obstat scdm̄ arg. q̄a f. tex. in d. auth. que supplicatio, loquitur in casu, in quo aliis de iure appellari non poterat, & sententia non obstante appellatione poterat executioni mitti, ut quando præfectus prætoris iudicet iuxta l. si quis, eo. tit. & l. 1. C. de senten. prætor. præ. & l. 1. §. pen. ff. de offi. præf. prætor. & l. 1. C. de epis. aud. licet. n. appellari nequeat, tamē potest aduersus talem sententiā querelari, & supplicari non solum infra decem dies, sed etiam post, & quā infra decem dies sententiā nō potest interim executioni mandari, nisi dara fideiussione, de qua in d. auth. que supplicatio, & per gl. in d. c. ex literis. Sed non loquitur in casu, in quo regulariter potest appellari a sententiā, quia si fuit appellatum, seu querelatum, cum ex forma statutorum querela idem, quod appellatio operetur, licet pēdente appellatione, seu eā querelæ sententiā non possit executioni mandari, nec aliquid in præiudicium eā appellationis innouari, ut in d. l. ubi nihil innoua. appell. penden. & not. in rub. extra de app. tamen hoc est uerum quādo, & quatenus fuit appellatum, seu querelatum, & non ultra. Sed in casu nostro a sententiā, quatenus continet commo- dum & inuorē domini Scipionis, non fuit appellatū, seu querelatum, ut supra, ergo &c. ¶ Non obstat ulti- mus, quod totus tenor sententiæ fuit in appella- tione expressus, dicitur a tota sententiā appellatū, siue omnium aduersariorum nomina fuerint in appella- tione expressa, siue quorūdam tantum, ueluti supra di- cebatur, quia respondetur hoc esse uerum, quādo ap- pellatus fuit condēnatus pluribus ex una, eademq̄; eā, secus si ex diuersis causis, & rationibus, ut plenius supra dictum fuit, & ideo super hoc aliter non insisto. Nec obstat, si diceretur, quod ex illis uerbis positus in supplicatione, uidelicet & ab hm̄oī prætēla sententiā in dictis partibus contrariis &c. dicitur constare de mente domini Alexandri, quod uoluerit appellare a to- ta sententiā, & sic etiam ab ea, quatenus contra eum appellanti, in prin. ubiq̄; Bar. Ang. & alij. ff. de appella. Quia responderi potest, ut etiam ex prædictis maxi- me in tertio casu colligitur, quod a tota sententiā, & ab omnibus eius capitalis dicitur appellatum, siue sim- pliciter appellatum fuerit, siue faciendo mentionem de tota sententiā, & de omnibus eius capitalis, quā- do uel non fuissent in appellatione expressa nomina eorum, in quorum fauorem sententiā lata esset, uel omnium nomina essent expressa, secus si quorūdam nomina essent expressa, & quorundam non, & causā non esset una, & eadem, sed diuersa, ueluti supra la- tius dictum fuit. Ex prædictis itaq̄; constat, quod iustissi-

me excellentissimus do. Auditor commisit execu- tionem sententiæ ad fauorem domini Scipionis con- tra do. Alexandrum, qui si uoluisset sibi non præscri- bi, nec currere tempus ad appellandum etiam respec- tu do. Scipionis, debebat etiam illius nomen in ap- pellatione exprimere, quod cum non fecerit, dicitur respectu eius sententiæ acq̄uiescisse, d. S. sed illud, & argumento c. quod ad consultationem, de re iud. Et hæc pro nunc sufficiant, quoniam res coram uiro do- ctissimo agitur. Laus Deo.

S V M M A R I U M

- 1 *Causa appell. coram Papa interposita corā quo cognosci debeat. Causa instructa dici non potest coram eo, qui non est iudex.*
- 2 *Appellationis tempora currunt appellanti, & non appellato.*
- 3 *Appellationis tempora possunt a iudice restringi quoad profe- quendum, non autem quoad finiendam causam, nec iudex potest causam tanquam instructam in principio temporis, & fa- talis expedire.*
- 4 *Instantiā a iure requisitā habet etiam causa commissa summarie.*
- 5 *Causa non potest dici instructa, quando quoad alteram partem tā- tum esset in causa conclusum.*
- 6 *Inhibitione admisa, iudex, cui fuit inhibitorium, non potest amplius se in causa illa introuicere.*
- 7 *De inhibitione facta quis cognoscat.*
- 8 *De appellationis ualiditate, & deuolutione, uel contra quis co- gnoscat.*
- 9 *Appellatio interposita a procuratore non habente speciale manda- tum ad appellandum an ualeat.*
- 10 *Quid si statutum loci penam indebite appellanti imponeret.*
- 11 *Appellari ad solū Papam omisso medio potest, sed non ad alios.*
- 12 *Appellari potest, omisso medio, stante consuetudine.*
- 13 *Appellari ad Papam, omisso medio, an possit, statuto loci etiam iurato inducente, ut omisso medio nequeat appellari.*
- 14 *Quid si statuta illius loci essent generaliter a sede apostolica con- firmata.*
- 15 *Appellationi non dicitur renunciatum per eum, qui tractus ad iu- dicium se defendendo comparuit.*

E P I T O M E.

C A S U M appellationis non esse tempore inhibi- tionis instructā adeo, quod inhibito iudici uolenti pro- cedere obstat ex causis hic positis demonstratur. Appellatio per procuratorem non habentem spe- ciale mandatum interposita quod ualeat etiam statuto loci penam indebite appellanti imponente. Et ad Papā omisso medio quod possit appellari, nō ob- stāte statuto generali per sedē apostolicā confirmato, quo cautetur, nō posse omisso medio appellari, hic hf.

C O N S I L I U M C X I I I.

IRCA quatuor dubia mihi proposita conclusiue, ac quam breuissimē potero, quid sentiam, exponam. Primum igitur dubium ex narratione facti exhibita elici- tur, An ex quo causā appellationis super possessorio est domino Benedicto commissa summarie, cuius cog- nitio, ac decisio in puncto iuris consistit, dicat adeo instructa, quod inhibito ipsi domino Benedicto proce- dere uolenti non obstat. Et non esse instructam re- spondeo, quia si cum causā appellationis ad Papam interposita debuerit cognosci coram Papa, uel eius commissario, hoc est coram R. D. Rotæ Auditore, ut in c. si duobus, & in c. ut nostrum de appellat. cum ibi not. ea non potuit per inferiorem, hoc est per do- minum Benedictum cognosci, & consequenter in- structa dici non potest coram eo, qui non est iudex. Præterea causā non potest dici instructa quoad do- minam Diamantem, cuius nomine, & ex cuius par- te nihil fuit actitatum, neque processum coram do- mino Benedicto asserto commissario, unde non potest dici causā instructa, cum pro parte dominae Diaman-

Diamantis nihil adhuc in ea fuerit productū, & multa ex parte ipsius fuissent producenda, & probanda tam in iure, quam in facto, & præsertim super consuetudine, quod omisso medio possit ad Papam appellari. Rursus & si dominus Benedictus ante inhibitionem potuerit de eâ cognoscere, tamen quô eâ adhuc potest dici coram eo instructa, cum oēs eâe appellationis, quas illustrissimus do. Gubernator committit, habeat sua tempora, suūq; certum fatale, uidelicet dies uiginti utiles probatorios, & decem dies utiles decisorios, ut habetur in statuto de appel. & tpe inhibitionis solū tres dies probatorij cucurrerint, non ne decem & septem dies utiles probatorij, & decem decisorij adhuc supererant, infra quos pro parte dominæ Diamantis appellantis eâ instrui poterat? & t tempora appellationis non currunt appellato, sed appellanti, cui, & ad cuius beneficium illa sunt à iure assignata, c. cum sit, cum materia, de app. in tñ, t q si iudex, q de appellatione cognoscit, uellet in principio temporis, & fatalis eam tanquam instructam expedire, nō posset, licet n. iudex ualeat tempus iuris appellanti restringere quoad profequendam eam, non tamen quoad illā finiendā, quia tempus à iure indultum non est alicui auferendum, & ut uoluit Abb. in d. c. cum sit, in 3. notabili, & probatur, arg. c. oblata, de appe. arguendo à speciali in eâ appellationis electionis, in qua iudex appellationis potest eam ante finem fatalis expedire statim, quo esset instructa propter periculum, quod ex uacatione ecclesiæ imminet, ut in d. c. oblata, ergo regulariter ante finem fatalis. & in principio temporis dati ad profequendum, & finiendum causam appellationis iudex non poterit restringere tempus, infra quod causa finiatur. Nec obstat, t q eâ fuerit commissa summarie, quia hoc non tollit, quin eâ habeat instantiam à iure requisitā, ad tradita per Abb. in c. pen. in fi. uer. de iudi. & per Alex. in consi. 50. in 2. uol. col. pen. cū si. ibi per eum allegatis. & t quamuis ad instantiam illorum de Volta facta fuisset monitio ad allegandum, & pñr quoad ipsos in eâ conclusum, seu eâ instructa dici posset, iuxta ea, quæ habentur in c. cum dilectus, de fid. instrum. non tamen quo ad do. Diamantem, quæ nihil produxit, nihilq; adhuc coram do. Benedicto tempore inhibitionis fecerat. Nec uerum est, q tempore inhibitionis fuisset facta, seu exequuta citatio ad audiendam sententiam, ut nouit ipse do. Benedictus, quia ultima hora diei, immo de nocte facta fuit citatio, & inhibitio iam ante per plures horas, & de die facta fuerat. Præterea t si do. Benedictus iudex, cui fuit inhibitiō, tempore inhibitionis admisit, & recepit inhibitionem, prout iam relatam est in curia per relationem à tergo inhibitionis manu notarij factam, quō potest dici inhibitionem non obstat? profectō, ex quo do. Benedictus inhibitionē admisit, manus sibi ligatæ dicuntur, ut non possit amplius in eâ procedere, nec in ea iudicare, argumēto c. Romana, §. fin autem, cum sequi. de app. in 6. c. non solum, & c. cum appellationibus, c. ti. nam admittēdo inhibitionem, illamq; recipiendo manus sibi ligauit, ut ibi: & ideo domini de Rota in decis. 130. incip. si post, & in decis. 193. incip. si ab excoicatione, in nouis, dñt, q si iudici, qui de eâ cognoscebat, per alium Auditorem Rotæ, cui eâ appellationis fuit commissa, fuit inhibitiō, & inhibitio fuit admissa, iudex post inhibitionem non potest procedere, nec in causā amplius iudicare, etiam si per appellantem tacite, uel expresse fuisset appellationi renunciatum: debet ergo recurri ad iudicem inhibentem, ut suam inhibitionem reuocet ad hoc, ut ille, cui fuit inhibitiō, possit procedere, nam ipse iudex, t qui inhibuit, debet de inhibitione sua cognoscere, & non inferior, & maximè

ille, cui fuit inhibitiō, ut habetur p. Fed. de de consi. 83. factum sic se habet & c. do. Ant. & c. cum teneamur in fin. de appel. & Dec. in c. 8. tante, in ultima charta, de appel. Item de de & inualiditate, seu de deuolutione, & non de ne appellationis cognoscit iudex ad quem appellatur, Papa, uel eius commissarius, & non alius iudex, c. dilectus filius, il. 2. de rescrip. l. eos. C. c. ut nostrum, c. sollicitudinem, cum ibi not. bus, & c. ut debitus, de appel. & facit tex. in c. teris, de rescrip. ¶ Secundum est dubium, an tatio pro parte dominæ Diamantis teneat, et q & interposita fuit per procuratorem non habet spāle mandatum, non sequitur ratificationem dies iuxta l. bonorum, ff. rem rat. habet stante statuto Bononiæ imponente pœnam tē appellanti. Ad hoc dubium breuiter respondet q hæc cognitio, an appellatio teneat, nec tēat ad do. Benedictum, sed ad iudicem, ad parte do. Diamantis appellatum fuit, & sic est seu ad do. Auditorem Rotæ, cui eâ fuit citatus supra proximè dicta. Secundo respondeo q latio sic interposita à procuratore etiam non re spāle mādatum de iure ualuit, quia pœnolites generaliter datus, postquam mandatum pit, cogitur, & tenetur appellare, sed notariationis profequi absq; spāli mādato, l. d. ibi not. C. de app. & est tex. in l. inuitus, c. de proc. & l. si procuratorem, §. si ignoramus, cum infinitis similibus. Nec t obstat, q p indebitè appellando possit facere dominum re in pœnam, ueluti in prædicto statuto habet responderetur, q attenda hac ratione, sequetur nunquam etiā de iure cōi procurator appellat, nisi mandatum haberet spāle, quod tamen sum, ut in iuribus proximè allegatis: q aut queretur, cōstat, quia de iure cōi semper appellans est puniendus, d. c. ut debitus, & l. temere, cum si. ibi no. C. de app. Præterea statum lud debet intelligi de eo, qui per se appellatur per procuratorem per prædicta. Tertio dicendum loqui, quando appellaretur in debentibus, in quibus de iure appellari non possent, cus in casibus, in quibus possit de iure appellari, quia tunc appellans pœnam non incurrit, sequenter procurator sine spāli mandato appellare possit, & tenetur: sed in casu nō de iure, ma statutorū potest in possessorij appellati procuratorem sine spāli mandato appellare. ¶ Tertium est dubium, an stante dispo. in tit. de app. & in conclusione statutorū, possentij iudicem, quibus eâe per do. Gubernatorem missæ fuerunt, ad Papam appellari omisso medio statuta ciuitatis Bononiæ generaliter fuerunt apostolica confirmata, dummodo non fuerint libertatem ecclesiæ: Ad quod dubium respondet non obstante prædictorum statutorum dispo. potest ad Papam omisso medio appellari, qm t iure tritum, de accidentalibus appellationibus appellatur gradatim, & non omisso medio, uelaretur ad Papam, ad quem potest à quocumque immediatè appellari, d. c. si duobus, & c. cum ibi not. de appel. & c. ad Romanam, c. q. ¶ potest appellari omisso medio, stante ceteris, c. Romana, §. 1. de appel. in 6. not. in c. de iud. in 6. c. de referente, de pœn. & c. si pœnam de noui oper. nunciatio. Quinimmo t statum quod induceretur nō posse appellari omisso medio non ualere, etiam si esset iuramento firmata quia esset contra ius superioritatis, & contra

betur p Fede...
 &c. do. Anto. &
 pel. & Deci. in
 pel. Item de
 tione, & non de
 iudex ad quem
 & non alius
 rescrip. l. eos. Ca
 m, cum ibi no
 & facit tex. in
 est dubium, an
 aris teneat, ex
 ratorem non ha
 ta ratificatione
 ff. rem rat. hab
 onente peccam
 breuiter resp
 o teneat, nec
 d iudicem ad
 rum fuit, & sic
 e, cui ca fuit co
 lo respondeo
 tore etiam no
 aluit, quia pro
 quam manda
 lare, sed non
 m dato, l. di
 in l. inuitus, c.
 s. si ignorans,
 c. obstat, q
 facere domini
 dicto statuto
 ratione, sequer
 rocurator app
 ipale, quod t
 allegatis: q
 coi semper ind
 ur debitus, &
 app. Præterea
 per se appellat
 cta. Tertio d
 laretur in deb
 ellari non poss
 possit de iure
 non incurret
 spali mandato
 afu nro de iur
 efforij appella
 andato appella
 stante dispo
 ne statutorij,
 per do. Gubern
 pellari omisso
 generaliter fuit
 mmodo non fuit
 od dubium resp
 statutorum d
 appellari, qm
 us appellatio
 omisso medio
 potest à quob
 i duobus, & c.
 d Romanam, q
 per immobili
 lam, deinde do
 in 6. not. in c.
 araben. & c.
 ujnmmo f
 appellari om
 et iuramento
 oritatis, & con

citudinem; & non à domina Diamante, quæ se defendendo comparuit, & propterea excusatur, argumento c. cum inter, cum similibus, de exceptio. Et ex his dubia proposita remanent resoluta ad fauorē domine Diamantis, ex quibus omnino concluditur dominum Benedictum assertum iudicem commissarium non posse de causa appellationis domine Diamantis cognoscere, quia per inhibitionem sibi factā, quam admisit, sibi ipsi manus ligauit, ut ex prædictis infertur. Laus Deo.

S V M M A E.

- 1 Instantia causa nedum prima, sed etiam appellationis non potest à iudice etiam de consensu partium prorogari, sed solum suspendi.
- 2 Et multo minus absque consensu utriusque partis.
- 3 Instantia cause appellationis propter impedimentum proueniens à facto appellati non currit. Et quomodo factum, et culpa appellati consideretur.
- 4 Pena conventionalis extra iudicium promissa quomodo, & quantum exigi possit.
- 5 Conductor contra quem locator ad rei restitutionem agit, quando exceptionem dominij opponere, & locationem esse nullam pretextu sui dominij dicere possit, & quando non, & nu. 12.
- 6 Remedium l. si quis conductionis, c. locati, quando datur directum, & quando utile.
- 7 Dominium an, & quando ex possessione probetur, & quid in iudicio rei uendicationis ex possessione longissimi temporis.
- 8 Quid si cū possessione longissima cōcurreret fama publica antiqua. Dominium per famam publicam in antiquis probari quomodo sit uerum.
- 9 Fama, & uox publica per testes quomodo, & quando probetur.
- 10 Dominium non probatur ex probatione possessionis aliquandiu continuatae tanquam à domino etiam cum fama publica uiciniæ, & quando hoc sit uerum.
- 11 Idem, si quis probaret patrem suum rem, quam uult uendicare, possedisse, donec uixit, & fuisse pro domino publicè, communiter, & notoriè habitum, & reputatum.

E P I T O M E.

INSTANTIAM causæ appellationis non cucurrit se, nec peremptam esse, quando super aliquo articulo incidenter culpa appellati diu litigatum fuisset. Et an, & quando conductor contra locatorem ad rei restitutionem agentem possit de dominio excipere, & dominij probatio quomodo fiat, hic habetur.

CONSILIUM CXV.

Consilium CXV. N causa appellationis pendente coram M. D. Capitano Serozanæ inter Petrum Franciscum de Sancto Terentio appellansem ex una, & Joannem Antonium Varelli appellatum ex alia, in qua dubitatur, an instantia appellationis ex lapsu fatalium sit perempta, & casu quo illa de iure non sit perempta, petitur declarari, quæ nam debeant esse partes iudicis ad quem in iudicando super meritis causæ. Visis literis dicti domini Capitanei mihi super exhibitione consilij reditis, inspectisq; omnibus scripturis ambarum partium factis tam in prima instantia coram consulis Castri noui, quam in causa appellationis coram præfato domino Capitano, & diligenter consideratis dictis testium pro parte dicti Joannis Antonij examinatorum, ac allegationibus aduocatorum utriusque partis tam super peremptione instantiæ, quam super meritis causæ editis, abiq; multiloquio, & omnia longa disputatione, Deum solum præ oculis habendo, cōsultus quid iuris esse sentiam, exponam. Et in primis de iure cōcludendum esse existimo, qd instantia causæ appellationis non dicatur esse perempta, sed adhuc durare non ex prorogatione facta à iudice per totum mensem Martij, ut in actis, qd de iure talis prorogatio etiam